

Preek van de week: zondag 24 oktober 2021

Predikant: Arend Linde

De Vredehorst

Lezing: Psalm 104: 1 – 5; 19 – 24; 33 – 35

Romeinen 8: 18 – 25

1. Verhaal.

Twee bomen.

Er waren eens twee bomen. De ene boom geloofde in God. De ander was ongelovig.

De gelovige boom zei: 'Wat heeft God ons een mooie plek gegeven.

Om ons heen zien we nog meer bomen en veel groen. En we hebben geen gebrek aan water in de grond.'

'Hoezo haal je God erbij?' zei de ongelovige boom. 'De mensen hebben ons hier geplant.

En die hebben God daar helemaal niet voor nodig. En verder groeien wij en bloeien wij.

En wij genieten van het groen om ons heen. Het is allemaal puur natuur, verder niets.'

'Dat de mensen ons geplant hebben, dat klopt wel', zei de andere boom. 'Maar dat wij groeien en bloeien, dat er zoveel moois is, dat laat zien dat het een schepping van God is. God heeft de wereld geschapen en aan de mensen gegeven. Die mogen er samen met ons iets moois van maken. Daarom staan wij hier. Je wilt toch niet beweren dat jij jezelf hebt bedacht.'

Zo hadden ze veel gesprekken, die twee.

Toen kwam er een tijd van grote droogte. De bomen kregen erge dorst, want een boom heeft veel water nodig.

De ongelovige boom zei: 'Waarom zorgt die God van jou niet voor water?'

De gelovige boom zei: 'Waarom zorgt de natuur zelf niet voor water?'

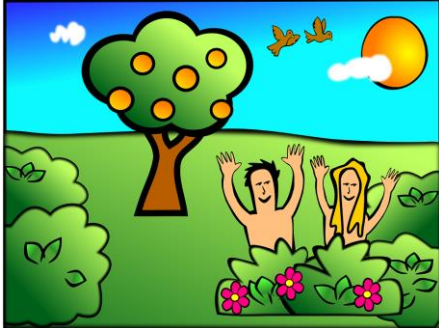
Het is toch allemaal natuur volgens jou? Of waarom zorgen de mensen niet voor water?'

Ze hadden het toch allemaal zo mooi voor ons geregeld?'

'Hoop jij maar op God', zei de ongelovige boom. 'Ik vertrouw liever op de mensen.'

'Nou', zei de gelovige boom, 'ik denk dat de mensen ons niet gaan redden. En een nieuwe schepping maken, dat kunnen ze niet. Dat kan God alleen!'

2. Beeld van de goede schepping.

Psalm 104 geeft een levendig beeld van de schepping. Er spreken vreugde, dankbaarheid en bewondering uit voor wat God heeft gemaakt. De dichter ziet een harmonie van wijsheid en geluk.

Vers 24: Hoe talrijk zijn uw werken, Heer,
Alles hebt U met wijsheid gemaakt.....'

De psalm beschrijft hoe de hele schepping van God afhankelijk is. Hoe de hele schepping zich ook aan Hem toevertrouwt. Hoe alles gericht is op de Schepper. En hoe alles staat en leeft volgens de orde die Hij heeft gemaakt.

'Voor de Heer wil ik zingen, zolang ik leef,
een lied voor mijn God, zolang ik besta', zegt de dichter in vers 33.

Alles heeft zijn plaats,
alles heeft zijn zin,
alles is doorzichtig tot op Gods
bedoeling.

3. Wat wij zien.

Hoe kijken wij naar de schepping? In de bijbel is geen sprake van natuur maar van schepping. Maar moderne, gesecculariseerde mensen zien geen schepping, we zien natuur. Sommigen zien in de natuur God en komen tot stilte en aanbidding. Ik las een verhaal bij de voorbereiding van een ongelovig iemand die door verwondering over de natuur tot een gebed kwam en God vond. Dat is ook wat in onze geloofsbelijdenissen staat: we kunnen God ook kennen uit de natuur.

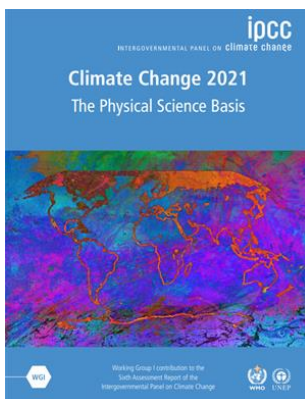
Anderen zien in de natuur geen harmonie of schoonheid, laat staan dat ze God zien. De schrijver Maarten 't Hart zei: 'Nog steeds krijg je van christenen regelmatig te horen dat de natuur zo wondermooi is en getuigt van Gods grootheid en goedheid. Ach, lieve mensen, de natuur is ronduit verschrikkelijk, de natuur is één groot lijden... Wat is er 'zeer goed' aan een schepping waarin de vreselijkste parasieten in mens en dier huizen...?'

(M. 't Hart, *Wie God verlaat heeft niets te vrezen. De Schrift betwist*, Amsterdam, 1997, 7-8.).

In onze westerse samenleving hebben we nog iets anders gezien. Namelijk de natuur als verdienmodel. Je kunt alles ontginnen, exploiteren en te gelde maken. We delven alle grondstoffen. We creëren een enorme welvaart voor onszelf hier in de westerse wereld. Alsof de natuur geen eigen waarde heeft die je in stand moet houden en respecteren. En de kosten wentelen we af op het milieu. En op de armen, kinderarbeid, slavenarbeid.... En op toekomstige generaties, enz.

Of, een ander verdienmodel is het toerisme. De natuur als trekpleister.

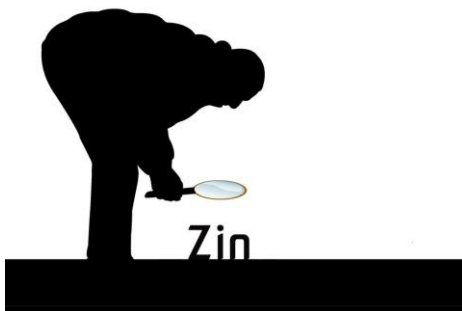
En dan zien we vandaag meer dan ooit nog iets. Dat is de verwoestende invloed van de mens. Het rapport van de klimaatcommissie van de VN laat weinig ruimte voor twijfel.

In de natuur zien we niet de scheppende hand van God maar de verwoestende hand van de mens. We zien niet de kosmische orde die God gemaakt heeft. Maar we zien een nieuwe chaos, de bedreigende machten van weleer. Watervloeden, stormen en orkanen, de levensbedreigende zee, verzengend vuur. Een schepping die zucht en kreunt onder mensenhanden. Wat is er van Gods goede schepping geworden? Het zingen van de Psalm is veranderd in huilen en weeklagen. De verwoestende hand van de mens heeft het scheppingswerk van Gods hand teniet gedaan.

4. Er staat heel wat op het spel.

En Paulus zegt het ook in Romeinen 8. De schepping is ten prooi aan zinloosheid.

Mensen zijn zoekers naar zin geworden. 'Laat me zien waarvoor ik leef', zingt Marco Borsato in De Bestemming. De schepping is slaaf van de vergankelijkheid. Petrus zegt

dat alles in vuur zal vergaan. En vandaag is het net of de mensheid dat over zichzelf heeft afgeroepen. Het verwoestende vuur van vandaag is geen ingrijpen van God. Het is de mensheid zelf die de opwarming van de aarde heeft veroorzaakt. Paulus zegt: de schepping zucht en lijdt. We zien het vandaag duidelijk aan de gevolgen van de klimaatcrisis. En denk ook eens aan de dieren en planten die bedreigd zijn of reeds verdwenen. En dat is een ook een lijden dat schadelijk is voor de mensen. Want wat zijn wij zonder natuur, zonder bijen en vlinders en vogels enz.?

5. De plaats van de mens.

Als Bijbel lezende mensen hebben we het over Gods schepping. Maar in de bijbel gaat het vaker over scheppen, als werkwoord. En scheppen, dat is orde scheppen en ruimte maken voor het leven.

**Scheppen is orde scheppen
en ruimte maken voor het leven.**

Al in Genesis 1 is dat zo. Daar gaat het niet over de vraag hoe God de wereld heeft gemaakt. Maar over hoe Hij orde scheidt. Hoe de chaosmachten worden teruggedrongen. En dat scheppen dat is een werk dat altijd door gaat. En in de Psalm heeft de mens daarin een plaats.

De mens gaat bij zonsopgang aan het werk.

En hij werkt door tot de avond (vers 22).

De mens past in de harmonie en de orde die God gemaakt heeft.

Maar nu komt het probleem. De mens moet wel de richtlijnen van de Schepper volgen. Scheppen, een wereld scheppen, creatief zijn, maar wel volgens de morele orde, de richtlijnen van de Thora, Gods verordeningen. Psalm 119 zegt dat een mens daar blij van wordt. Anders krijgt de chaosmachten een nieuwe kans. En is dat niet wat we vandaag zien? De mensen die dat niet doen worden in de Psalm de zondaars genoemd. Zij zullen van de aardbodem verdwijnen, zegt het laatste vers. Zij zijn niet de kinderen van God, zou Paulus zeggen. Ze hebben hun ziel verkocht aan de vergankelijkheid, denk ik. Verslaving aan vergankelijke dingen, rijkdom, geld en goud, alles wat niet verwijst naar de goede schepping. Zet niet je hart op goud en goed, zei Jezus toch ook? De natuur en de aarde leegroven is niet wat God heeft bedoeld.

Dat betekent chaos en niet de orde van de schepping.

6. Er is hoop.

Is er hoop? Zeker, altijd, anders hoeven we hier ook niet elke zondag te komen.

Paulus heeft het over de hoop en de volharding. Maar dat is de hoop van het einde der tijden, toch? De hoop op Jezus die komt en op Zijn Koninkrijk?

Zeker. Maar ik zie dat proces van crisis, een tijd van zuchten en verlangen ook gebeuren binnen de geschiedenis. Zoals Israël in de ballingschap zucht en hoopt op terugkeer naar het Beloofde Land. Zoals mensen die leven in een dictatuur intens verlangen naar een nieuwe tijd van vrijheid. Zoals de gemeente in het Romeinse Rijk hevig bidt om het einde van de vervolgingen.

En dat gebeurt in de wereld zo altijd weer. Tijden van pijn en tranen en weer een nieuw begin.

Met de klimaatcrisis zal het net zo gaan. Altijd komt er na de crisis een nieuwe wereld. Volharden in de hoop is dan bezig blijven met scheppen. De mens gaat 's morgens aan het werk, tot de avond. Het goede dat de mens doet is een bouwsteen voor de nieuwe tijd. Je moet natuurlijk niet op pad gaan met criminele plannen of om de zaak te belazeren. De zondaars dragen niet bij aan hoop. Nee, het geheim van de hoop is de trouw aan de Thora en aan Jezus.

Het geheim van de hoop is de trouw
aan de Thora en aan Jezus.

Die twee bomen van zonet vroegen zich af of het we het van God of van de mens moeten hebben. Maar dat is geen tegenstelling. Zolang deze wereld bestaat moeten we het ook van de mensen hebben. Van de kinderen van God.

Dat zijn de mensen die niet weglopen voor de pijn en de tranen om alles wat kapot gaat. Juist gelovige mensen treuren en lijden mee met de pijn. Maar ze volharden ook in de hoop. De Katholieken zouden zeggen: het zijn de mensen van goede wil. Zo leven is zinvol leven, is bijdragen aan de hoop en werken aan de nieuwe wereld.

Amen.